

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ В МЕНЕДЖМЕНТІ

Наукові праці МАУП, 2001, вип. І, с. 89–90

У менеджменті достатньо широко використовуються системний і цільовий підходи. Сьогодні одним із методів розв'язання управлінських проблем є метод об'єктно-орієнтованого проектування [2; 3].

Об'єктно-орієнтований підхід розглядає організацію як сукупність вільно пов'язаних між собою елементів, які називають об'єктами. Кожний об'єкт відповідає за вирішення конкретних задач. Система функціонує в результаті взаємодії об'єктів [1].

Термін "об'єктно-орієнтований" (орієнтований на об'єкт) визначає основну роль об'єкта у ході проектування системи стратегічного менеджменту. Об'єкт — це самостійний елемент проектованої системи з визначеними функціональними обов'язками, виконання яких зумовлене їх визначенням. Об'єктно-орієнтована система являє собою сукупність максимально ізольованих один від одного об'єктів, що взаємодіють через повідомлення. Таким чином, деякому об'єкту системи надають певні повноваження, за виконання яких він несе відповідальність. Важливо, що об'єкти не знають, яким чином цей об'єкт виконуватиме свої функції. Вони лише знають перелік цих функцій та результат їх виконання.

Формально в основі об'єктно-орієнтованого проектування лежать три принципи, що додають об'єктам як компонентам проектованої системи нові якості. Цими принципами є інкапсуляція, наслідування та поліморфізм.

Інкапсуляція — це об'єднання в єдине ціле даних та алгоритмів обробки цих даних. У межах об'єктно-орієнтованого підходу дані називають параметрами компонента системи, полями об'єкта, а алгоритми — методами об'єкта. Інкапсуляція дає можливість максимально ізольовати об'єкт від зовнішнього середовища. Це уможливорює суттєве

підвищення надійності функціонування як окремого об'єкта, так і системи загалом. Локалізовані в певному об'єкті алгоритми дають змогу обмінюватися з іншими об'єктами системи порівняно невеликими порціями досконало контрольованої інформації. Тому заміна або модернізація методології об'єкта не призведе до непередбачених результатів в системі.

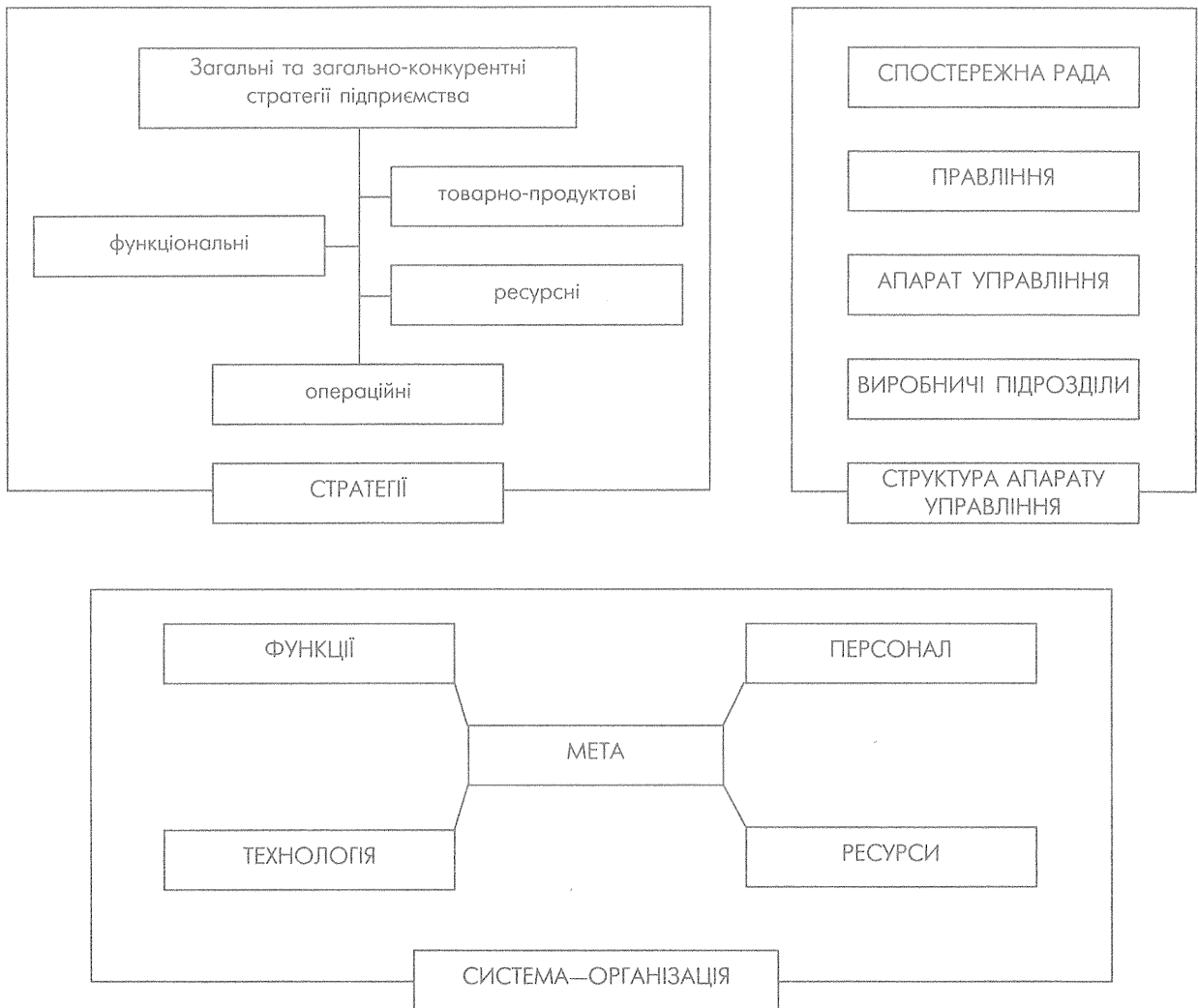
Наслідування — це властивість об'єктів народжувати своїх потомків. Об'єкт-потомок автоматично наслідує від об'єкта-батька всі поля та методи. Може доповнювати об'єкти новими полями та замінювати методи об'єкта-батька новими методами або доповнювати їх.

Об'єктно-орієнтований підхід у системі стратегічного менеджменту здебільшого використовується у процесі побудови генеалогічного дерева для елементів, з яких складається ця система. Одною з важливих особливостей об'єктно-орієнтованого підходу є його механізм, за допомогою якого елементи системи (об'єкти) можуть наслідувати характеристики більш простих, більш загальних елементів. Це і є механізм наслідування.

У результаті об'єктно-орієнтованого аналізу, виконаного під час побудови моделей робочого процесу, встановлено структуру генеалогічного дерева для елементів системи стратегічного менеджменту (див. рисунок).

Основу дерева складають три базових класи, що не мають загального предка. Це клас стратегій, клас структури апарату управління, клас елементів системи-організації.

Поліморфізм — це властивість об'єктів, що мають загального предка, застосовувати різні методи для вирішення однієї задачі. Поведінка об'єкта визначається набором методів, що входять до нього. Змінюючи алгоритм об'єкта-батька, об'єкт-потомок додає специфічні для нього якості. Так, ал-

Структура генеалогічного дерева для елементів системи стратегічного менеджменту

алгоритм визначення стратегії підприємства є загальним для всіх стратегій і складається з етапів: діагностики стану підприємства, оцінки зовнішнього середовища, визначення мети підприємства, стратегічного набору. Проте алгоритм вибору загальних стратегій базується на методології аналізу життєвого циклу підприємства, а алгоритм товарно-продуктових стратегій — на методології оцінки портфеля підприємства. Поліморфізм дає можливість алгоритму скоріше пристосуватись до різних ситуацій, що дає змогу в різних ситуаціях використовувати однакові методи.

Література

1. Дзюба В. И. Научные основы автоматизированного проектирования рабочих процессов трикотажных машин (объектно-ориентированный подход). — К., 2000. — 186 с.
2. Мартиненко Н. М. Технология менеджмента. — К.: МП "Леся", 1997. — 800 с.
3. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Стратегічне управління. — К.: Вид-во КНЕУ, 1999. — 384 с.